

Stockholms
universitet

Övningskolor inom ramen för fördjupad samverkan mellan Stockholms universitet och skolhuvudmän

Förhistoria

2005

LHS > Medel till 5 skolor för FoU

- Bedömning/betygssättning mellan skolor, språkutvecklande NV, tematiskt arbetssätt,..
- Placering av samtliga VFU-studenter i Ma/NV-inriktning

2007

”Idéskolor”

- Finansiering skolhuvudmän + LHS/SU
- 3 skolor ”nav” för Fou/VFU

Projekt ”särskilt utvalda VFU-skolor”

- Finansiering 5 Mkr (totalt \approx 18 Mkr) – Projektstart 2012
- Förstärkning/utveckling av VFU
- Ämnesdidaktiska utvecklingsprojekt
- Skolutveckling

Förutsättningar VFU – Stockholms universitet

VFU-placering

- \approx 5 500 studenter/år
- \approx 1 000 skolor/förskolor i 40 kommuner

”Övningskolor”

- Prioriterad placering av studenter
- Extra ersättning till skolor
- Tätare samarbete SU – Övningskolor
 - 20 % SU-lärare – VFU-ansvarig skolan
 - Seminarieverksamhet (SU/lärare/studenter)
 - Handledarutbildning på plats

Positiva erfarenheter

- Större studentgrupper väsentlig grund
- Organisationsmässig tydlighet – VFU del av ordinarie verksamhet på skolan
- Gemensam seminarieverksamhet /
Handledningsseminarier/ Handledarutbildning >
Utveckling av gemensam referensram SU - skola
- Från VFU-handledning > professionsbaserad
lärarutbildning

Och sedan...

- Särskilda medel slut 2017
- En mindre andel av studenter genomför VFU på ”övningsskola”
- Hur använda erfarenheter för att föra över till ordinarie verksamhet som
 - Inkluderar alla studenter,
 - Adresserar fråga om undervisningsutveckling, praxisnära forskning – på skolors villkor?

VFU i praktikbaserad undervisning – är det dags nu?

On one hand, we may carry on the practical work with the object of giving teachers in training working command of the necessary tools of their profession; control of the technique of class instruction and management; skill and proficiency in the work of teaching. With this aim in view, practice work is, as far it goes, of the nature of apprenticeship. On the other hand, **we may propose to use practice work as an instrument in making real and vital theoretical instruction; the knowledge of subject-matter and of principles of education. This is the laboratory view.** (Dewey, 1904, s. 249)

VFU och praktikgrundad lärarutbildning ... några grundantaganden

- Teori-praktik: med ett praktikgrundat perspektiv ses teori och praktik som tätt sammankopplade – där varje teori har en praxisgrund och där allt praktiskt handlande innefattar teoretisk (mer eller mindre välgrundade) överväganden
- VFU ska således inte ses som en plats där teorier erhållna på campus ska testas och tillämpas i praktiken
- VFU erbjuder i ett sådant perspektiv specifika möjligheter till kunskaper liksom att campusstudierna erbjuder specifika möjligheter till andra specifika kunskaper

Möjliga modeller för VFU (grundskola-gymnasium) - diskussionsunderlag

- Modell 1
 - Studenterna knyts gruppvis från samma årskurs och utbildning/program till en eller två VFU-skola/or
 - VFU-skolorna kopplas samman med programansvarig institution
 - Studenterna i ett program med samma antagningstermin hålls mera samlade under VFU

Möjliga modeller för VFU (grundskola-gymnasium) - diskussionsunderlag

- Modell 2
 - Studenterna knyts ämnesmässigt ”åldersblandat” till en eller två VFU-skola/or
 - VFU-skolorna specialiseras på vissa ämnesdidaktiska områden
 - För flerämneslärare (av typen klasslärare åk 1-6) kan studenterna behöva byta skola för att få del av en ämnesdidaktisk specialisering (tex läs- och skriv och matematik)

Möjliga modeller för VFU (grundskola-gymnasium) - diskussionsunderlag

- Modell 3
 - Alla VFU-skolor tar emot alla sorters studenter
 - Inga särskilda relationer mellan någon speciell institution och någon/några speciella skolor
 - Skolorna kan inte/behöver inte specialiseras ämnesdidaktiskt

Utmaningar med VFU-skola för alla

- "Övningskola" åt alla studenter \approx få men särskilt utvalda skolor
 - Flertalet skolor/kommuner utanför systemet
- Ett fåtal (relativt sett) särskilt utvalda VFU-skolor
 - VFU kan bli snarlik campus utbildningen – risk för praxischock kvarstår
- Minskade möjligheter att uppleva skilda skolmiljöer.
 - T.ex. visar forskning att lärare som endast mött en elevkategori gör sämre bedömningsarbete.
- Risk för en teoretisering av VFU – universitetets kunskaper (teorier, modeller o ideal) får företräde
 - De praktikbaserade kunskaperna ses som problematiska eller felaktiga

Möjligheter med VFU-skola för alla

- Fler studenter och fler handledare på samma skola
 - Möjligheter till samarbete och kollegialt lärande
- Fler studenter på skolan
 - VFU blir en naturlig del av skolans verksamhet
- Systematisk VFU-verksamhet öppnar för nya karriärvägar
 - VFU-handledning ett naturligt inslag i professionen
- Synergieffekter: VFU – skolutveckling – praktikutvecklande forskning
 - Den praktikbaserade kunskapsbasen kan utvecklas och lärarstudenterna kan medverka i denna utveckling